

Анотація на вибірккову навчальну дисципліну «Соціологія ризиків»

Рівень вищої освіти – *перший (бакалаврський) рівень вищої освіти*

Галузь знань – *05 Соціальні і поведінкові науки*

Спеціальність – *054 Соціологія*

Освітньо-професійна програма – *соціологія*

Кількість кредитів – *3*

Рік підготовки – *4*, семестр – *7*

Компонент освітньої програми: *вибіркковий*

Мова викладання: *українська*

Викладач: Новосад Крістіна Ярославівна, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціології та соціальної роботи, e-mail: kristina.novosad@uzhnu.edu.ua

Опис дисципліни

1. Актуальність курсу. В курсі соціології ризику розглядаються ключові підходи до аналізу в сучасній соціальній теорії. Особливе значення приділяється таким аспектам, як історичний контекст виникнення тих чи інших підходів до аналізу ризику, факторам, які сприяють їх виділенню в окрему область досліджень. У системі соціально-гуманітарних наук актуальність дисципліни полягає у тому, що вона формує у людей соціальну культуру та мислення, привертає увагу до наявних проблем в суспільстві, сприяє формуванню знань про соціальну реальність та зміні поведінки індивідів в соціальних групах та суспільстві в цілому.

2. Метою дисципліни є формування уявлення про історію та сучасний етапі розвитку соціологічних підходів до вивчення ризику, отримання навиків здійснення теоретичного аналізу базових уявлень про ризик.

Завдання курсу: навчити студентів здійснювати теоретичний аналіз базових уявлень про ризик, сформуванню уявлення про історію та сучасні підходи до вивчення ризику; розкрити принципи впливу на споживачів з метою просування продукту на ринку; навчити студентів розглядати значні проблеми сучасності через призму теорій ризику, ознайомлення студентів з реальним функціонуванням інституту соціальної реклами в сучасному суспільстві.

3. Проблематика (зміст дисципліни), яка буде розглянута у процесі вивчення навчальної дисципліни.

1. Історія уявлення про ризик. Специфіка сучасності.
2. Класифікація підходів до вивчення ризику. Поняття «ризик» в соціології.
3. Ризик та його різновиди. Класифікація ризиків
4. Якісний та кількісний аналіз економічного ризику
5. Методи кількісної оцінки ступеня ризику: статистичний метод; метод аналізу доцільності витрат; метод експертних оцінок
6. Методи кількісної оцінки ступеня ризику: аналітичний метод; метод використання аналогів. Комплексна оцінка ризиків

7. Характеристика виробничих, маркетингових та фінансових ризиків.
8. Методи управління економічними ризиками.
9. Особливості управління фінансовими ризиками
10. Підходи до вивчення поняття «безпека». Еволюція поняття «безпека». Рівні і різновиди безпеки. Питання суб'єктивності та об'єктивності безпеки.

4. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми в здобувачів повинні бути сформовані такі компетентності:

– загальні: здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях (ЗК01); здатність працювати в команді (ЗК03); здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності) (ЗК05); здатність діяти соціально відповідально та свідомо (ЗК06); здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК08); здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології (ЗК09); здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК10).

– фахові: здатність оперувати базовим категоріально-понятійним апаратом соціології (СК01); здатність аналізувати соціальні зміни, що відбуваються в Україні та світі в цілому (СК03); здатність збирати, аналізувати та узагальнювати соціальну інформацію з використанням соціологічних методів (СК04); здатність використовувати інтернет-ресурси, статистичну інформацію для вирішення експериментальних і практичних завдань у галузі професійної діяльності (СК08); здатність дотримуватися у своїй діяльності норм професійної етики соціолога (СК11); здатність налагоджувати, підтримувати і розвивати міждисциплінарне професійне співробітництво, корпоративну відповідальність на основі знання організації роботи соціологічної служби в системі державних та недержавних органів (СК12); здатність до соціологічної рефлексії стосовно теоретичних та прикладних аспектів здійснення дослідницької та аналітичної роботи щодо соціальних змін (СК14); здатність прогнозувати та вирішувати конфліктні ситуації на різних рівнях суспільних відносин (СК15).

ЛІТЕРАТУРА

1. Гіденс Е. Нестримний світ: як глобалізація перетворює наше життя / Е.Гіденс [пер. з англ. Н.Поліщук]. Київ: Альтпрес, 2004. 100 с.
2. Івченко І.Ю. Економічні ризики: Навчальний посібник. Київ: ЦНЛ, 2004. 304 с.
3. Лукашевич М., Недюха М. Суспільство ризику / Соціологічна енциклопедія. Укладач Городяненко В.Г. Київ: Академвидав, 2008. 456 с.
4. Лукашевич М., Туленков М., Яковенко Ю. Соціологія. Основи загальної, спеціальних і галузевих теорій: підручник. Київ: Каравела, 2017. 544 с.
5. Лукашевич М. П., Туленков М. В.. Спеціальні та галузеві соціологічні теорії: навчальний посібник. Київ: МАУП, 2004. 464 с.
6. Пилипенко В.Є., Вишняк О.І., Куценко та ін. Спеціальні та галузеві соціології: навчальний посібник. Київ: Каравелла, 2003. 304 с.

7. Ризики в сучасному нестабільному суспільстві: соціальні та культурні виміри; за ред.. Л.Г. Скокової. Київ: Інститут соціології НАН України, 2021. 295 с.
8. Сірий Є.В. Соціологія: загальна теорія, історія розвитку, спеціальні та галузеві теорії: навчальний посібник. Київ: Атіка, 2004. 480 с.
9. Bartosh O. Understanding the risk in the youth environment. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота. 2021. Вип. 2 (49). С.20–23.
10. Bartosh O. Social risks for the youth in the dynamics of Ukrainian society. In Challenges and opportunities of the modern risk society: socio-cultural, economic and legal aspects: monograph / Ed. by N.Varha, B.Hvozdetska. Praha, Czech Republic: OKTAN PRINT, 2021. 169 p. P.77–93. DOI: 10.46489/CAOTM-21042609
11. Taylor-Gooby P. New risks and social change. New risks, new welfare. The transformation of the European welfare state. NY: Oxford University press Inc, 2004. 248 p.